

Morg. bl. 4.3.1953

Landssvikoppgjøret under svensk rettsbelysning?

Mosjon fra landssvikere,
enkelte stortingsrepresen-
tanter skriver under

En del kjente norske landssvikere har rettet en henstilling til svenske rettslærde om å gi en betenkning om landssvikoppgjørets rettslige gyldighet. Svenskene skal være villige til å påta seg oppgaven, hvis det kan påvises at det er et alminnelig ønske i Norge å få saken utredet. Landssvikere har derfor satt igang en mosjon for å få underskrifter på en slik henstilling. Bl. a. skal en rekke stortingsrepresentanter være blitt anmodet om å skrive under. Etter hva Morgenbladet erfarer er det imidlertid bare noen ganske få som har fulgt anmodningen, i første rekke de representanter som tidligere har kritisert landssvikoppgjøret. Det store flertall av representantene er av den oppfatning at det er fullstendig uriktig å gå til utlandet for å få utredet et spørsmål som den norske Høyesterett har sagt sin mening om, og som har vært behandlet i Stortinget.

Av de stortingsmenn som har undertegnet henvendelsen er Moseid og Bunkholt fra Bondepartiet, Oksvik og Stavang fra Arbeiderpartiet, Haldorsen fra Venstre og Hareide fra Kristelig Folkeparti.

Det er grunn til å tro at Stortingets presidentskap kommer til å behandle saken.

Dagbl. 7.3.1953.

Bare Moseid og Stavang blir stående i gjen

DE ANDRE TINGMENNENE HOPPER
AV SILKEFRONTAKSJONEN

Stortinget gir aksjonen dødsstøt i ettermiddag

I ettermiddag kommer Stortinget til å drepe den tåpelige silkefrontaksjonen som er reist for å la private svenske jurister sitte som overdommere over det norske landssvikoppgjøret. Det skjer ved behandlingen av Lars Ramnalds (V) interpellasjon til justisministeren. Formannen i justiskomiteen spør hva regjeringen har tenkt å gjøre med saken, all den stund flere stortingsmenn har undertegnet kravet om svensk overdomstol over norsk Høyesterett.

Det blir trolig ingen særlig stor debatt i ettermiddag, fordi aksjonen i realiteten alt er falt sammen, på sin egen tåpelighet. De siste dagene har den ene stortingsmannen etter den andre tilbakekalt underskriften sin, og en ventet at de fleste av underskriverne vil gjøre det i løpet av dagen.

Den alminnelige mening i Stortinget i formiddag er at det i dagens debatt bare vil være Stavang (A) og Moseid (B) som vil holde fast på kravet. Selv Vatnaland (B) ventes å trekke seg fra aksjonen, trolig med den samme begrunnelsen som de andre avhopperne, at de ikke har vært fullt klar over premissene for det de skrev under på. Det vitner ikke nettopp om ansvarlighet hos en del tingmenn, men ved at bare Moseid og Stavang blir stående igjen, er hele saken brakt ned på det rette silkefront-nivået. Og i og med dagens debatt skulle hele saken være begravd for godt. Den er blitt en flau historie for en del tingmenn, det er hele resultatet.

573/1953
**Vi har ikke
fått skriftlig
forespørsel,
sier de svenske rettslærde**

*Synes ikke det er urimelig
at de gransker det norske
rettsoppgjøret*

Privattelegram til Dagbladet

STOCKHOLM i dag.

— Når vi får se spørsmålene, skal vi ta stilling til saken.

Den juridiske professor Halvar Sundberg ved Uppsala universitet er sjef for «Institutet för offentlig och internationell rätt» i Stockholm. Institutet er den instans som forslagsstillerne i det norske Stortinget skal ha vendt seg til med forespørsler. Om det virkelig har forekommet noen underhåndskontakt med nordmennene, så vil i hvert fall ikke professoren uttale seg om den.

— Jeg kan bare svare hvis jeg får en skriftlig forespørsel fra Norge, sier han, — og noen slik har instituttet ikke mottatt. Hvis vi får en forespørsel, må vi studere problemstillingen før vi kan bedømme om vi kan påta oss noe granskingsoppdrag.

Rent personlig mener den svenske rettsseksperten at det ville være merkelig om det norske rettsoppgjøret skulle være et unntak, når til og med dommene i en rettsinstans som Haag-domstolen er tilgjengelige for internasjonalt tilsyn og bedømmelse.

Rettsinstituttet er en privat sammenslutning av Sveriges fremste kjennere på internasjonal rett. Virksomheten blir finansiert bl. a. ved de penger som kommer inn for sakkyndige uttalelser og juridiske utredninger.

Foruten professor Sundberg, som er leder for instituttet og er professor i forvaltningsrett og statsrett med folkerett, har han sin dosent i samme fag plasert der, nemlig dosent Hilding Eek. Til instituttet er også knyttet professor i statsrett ved Stockholms høyskole, Karl Ivar Agge.

Uten at dette egentlig har noe med saken å gjøre, sier professorene at de godt kan forstå at følelsene i Norge blir satt i sving ved denne aksjonen i Stortinget.

**Landssvik-
oppgjøret**

**Henstilling til svenske
rettslærde om å gi en
betenkning om dets
rettslige gyldighet**

En del kjente norske landssvikere har rettet en henstilling til svenske rettslærde om å gi en betenkning om landssvikoppgjørets gyldighet. Svenskene skal være villige til å påta seg oppgaven, hvis det kan påvises at det er et alminnelig ønske i Norge om å få saken utredet. Landssvikerne har derfor satt i gang en mosjon for å få underskrifter på en slik henstilling. Bl. a. skal en rekke stortingsrepresentanter være blitt anmodet om å skrive under. Etter hva Morgenbladet erfarer er det imidlertid bare noen ganske få som har fulgt anmodningen. Det store flertall av representantene er av den oppfatning at det er fullstendig uriktig å gå til utlandet for å få utredet et spørsmål som den norske høyesterett har sagt sin mening om, og som har vært behandlet i Stortinget.

Av de stortingsmenn som har undertegnet henvendelsen er Moseid og Bunkholt fra Bondepartiet, Oksvik og Stavang fra Arbeiderpartiet, Haldorsen fra Venstre og Hareide fra Kristelig Folkeparti.

Det er grunn til å tro at Stortingets presidentskap kommer til å behandle saken.

Etter hva det opplyses er det imidlertid bare noen ganske få som har fulgt anmodningen. Det store flertall av representantene er av den oppfatning at det er fullstendig uriktig å gå til utlandet for å få utredet et spørsmål som den norske Høyesterett har sagt sin mening om, og som har vært behandlet i Stortinget.

Interpellasjon

Stortingsmann Lars Ramndal (v) har i Stortinget meldt denne interpellasjonen: «Kjenner riksstyret til den oppmodinga som skal vere gjort til utenlandsk rettsinstitutt m. a. frå fleire stortingsmenn om granskning av den folkerettslege og strafferettslege side ved rettsoppgjøret etter krigen? Kva har rettsoppgjøret i så fall tenkt å gjere?»

Presidenten, Natvig Pedersen, opplyste at interpellasjonen var innmeldt og at det var presidentskapets plikt å sørge for at den blir behandlet så snart som mulig.